Helseklage
Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten

SAK NR. N2017/5083
Møte 25.04.2018

Klagesak N2017/5083. Helsepersonelloven § 56 andre ledd
Advarsel til psykolog – atferd som i vesentlig grad er egnet til å svekke tilliten til yrkesgruppen
Klageren står bak innlegg og kommentarer i offentligheten om barneverntjenestens arbeid. Klageren har blant annet uttalt at han ikke vil overholde meldeplikten til barneverntjenesten, i tillegg til å uttale seg i nedsettende ordelag om barneverntjenesten som virksomhet og tjenestens ansatte. Klageren har vist mangelfull innsikt og dømmekraft ved å ta et offentlig standpunkt om ikke å etterleve en lovpålagt plikt.

V E D T A K

I

STATENS HELSEPERSONELLNEMND

Klager: «klager», «født 196x»

Saken gjelder: Klage på Statens helsetilsyns vedtak av 17. mars 2017 om advarsel til psykolog, jf. lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 56 annet ledd.

Vedtak: Statens helsetilsyns vedtak av 17. mars 2017 stadfestes.

Saksforholdet:

Klageren fikk autorisasjon som psykolog 23. april 1998 og var på tidspunktet for oppstart av tilsynssaken psykolog i privat praksis. Tilsynssak ble opprettet på bakgrunn av bekymringsmelding av 20. juni 2016 fra psykologene (---) og (---) ved stiftelsen (---) til Fylkesmannen i (---) (Fylkesmannen). Stiftelsen har over tid reagert på klagerens uttalelser på ulike offentlige nettsteder om at han ikke vil melde bekymring for barn til Barneverntjenesten dersom han får kjennskap til omsorgssvikt, og på nedsettende uttalelser om ansatte i barneverntjenesten og barneverntjenesten generelt. Vedlagt var skjermbilder av klagerens kommentarer til innlegg på nettstedene til Facebook, (---) og (---).

Fylkesmannen orienterte klageren om oppstart av tilsynssak i brev av 17. august 2016, og klageren uttalte seg til saken i brev av 5. september 2016 til Fylkesmannen. I brevet begrunner klageren sine kommentarer og innlegg med mistillit til barneverntjenesten, blant annet på grunn av at han har opplevd manglende fagkompetanse da han som privatperson kontaktet barneverntjenesten med bekymring for sine barns omsorgssituasjon hos hans

tidligere ektefelle. Han uttaler blant annet at barneverntjenesten ikke har nok faglig kompetanse til å fortjene en slik tillit som det meldeplikten innebærer.

Saken ble i brev av 21. september 2016 oversendt fra Fylkesmannen til Statens helsetilsyn for vurdering av en administrativ reaksjon mot klageren. Vedlagt var sakens dokumenter, herunder klageren og andre debattanters innlegg i (---) sommeren 2016. I innleggene ble klagerens tidligere uttalelser på Facebook om at han ikke vil melde omsorgssvikt til barneverntjenesten, drøftet.

Klageren ble i brev av 12. oktober 2016 fra Statens helsetilsyn varslet om at advarsel ble vurdert. Klageren fikk en advarsel i vedtak av 17. mars 2017 fra Statens helsetilsyn. Statens helsetilsyn kom til at klageren har utvist en atferd som i vesentlig grad er egnet til å svekke tilliten til psykologer som yrkesgruppe, jf. helsepersonelloven § 56 andre ledd.

Vedtaket ble etter utsatt klagefrist påklaget i brev av 28. april 2017 fra klageren. Vedlagt var blant annet brev til barneverntjenesten i (---) kommune vedrørende klagerens barn og referat fra møte mellom barneverntjenesten og klageren.

Statens helsetilsyn fant ikke grunn for å endre vedtaket, og oversendte saken i brev av 16. mai 2017 til Statens helsepersonellnemnd for klagebehandling.

Klageren sendte i brev av 3. april 2018 ytterligere kommentarer til nemndas sekretariat. Han opplyste at han i oktober 2016 begynte i et arbeidsforhold som kommunepsykolog i (---) kommune. Han ble etter at klagen fra (---) ble kjent i kommunen, sagt opp fra sin stilling. I oppsigelsen fra kommunen er advarselen fra Statens helsetilsyn vektlagt. Vedlagt brevet var klagerens brev av 3. april 2018 til kontrollutvalget i (---) kommune og til Sivilombudsmannen. Klageren gjelder barneverntjenesten i (---) kommune.

Statens helsetilsyn legger til grunn at klageren har utvist en atferd som i vesentlig grad er egnet til å svekke tilliten til psykologer som yrkesgruppe ved sine uttalelser om barneverntjenesten i offentligheten. Klageren har ved uttalelsene utvist en dårlig dømmekraft og ytringene fremstår sterkt avvikende fra den forventede atferden av klageren som psykolog. Klageren har i sine uttalelser i tilsynssaken fremstått som lite korrigerbar. Forholdene i saken er samlet så alvorlig at det er nødvendig å reagere med en advarsel.

Til klagerens uttalelse om at han har ytret seg i det offentlige rom som privatperson og ikke som psykolog, bemerker Statens helsetilsyn i sitt oversendelsesbrev at klageren selv har omtalt seg som psykolog i et flertall av sine kommentarer og innlegg.

Klageren mener han har uttalt seg om barneverntjenesten som privatperson, ikke som psykolog. Uttalelsene har dermed ikke noe med hans yrkesutøvelse å gjøre. I senere tilleggskommentarer sier at han har brukt sin psykologfaglige kompetanse når han har uttalt seg, men at uttalelsene ikke er gitt med utgangspunkt i hans stilling som psykolog. Uttalelsene må ifølge klageren også vurderes i lys av at han ba om hjelp over flere år fra barneverntjenesten, uten å bli hørt. Han innser i ettertid at uttalelsene kunne og burde hatt en annen form, da de som de står ikke gir grunnlag for en saklig debatt. Han vil i ettertid begrense sin kritikk av barneverntjenesten til saklig diskusjon i relevante faglige fora.

Statens helsepersonellnemnds vurdering:

Nemnda har vurdert om vilkårene for å gi klageren en advarsel er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 56 annet ledd. Etter bestemmelsen kan advarsel gis til klageren dersom han har utvist en atferd som er egnet til i vesentlig grad å svekke tilliten til psykologer som yrkesgruppe.

Nemnda legger til grunn at klageren står bak en rekke kommentarer og uttalelser i offentligheten om barneverntjenestens arbeid i perioden 2013 til 2016. Klageren erkjenner

de faktiske forholdene. Klageren har blant annet skrevet flere debattinnlegg i avisen (---) om barneverntjenesten og kommentert innlegg på nettsiden til (---) og i sosiale medier.

Helsepersonells meldeplikt til barneverntjenesten etter helsepersonelloven § 33 er et unntak fra taushetsplikten i helsepersonelloven § 21. Formålet med bestemmelsen er å beskytte barn mot mishandling og andre former for omsorgssvikt. Når vilkårene i bestemmelsen er oppfylt, plikter helsepersonellet å sende bekymringsmelding til barneverntjenesten.

Klageren har uttalt at han ikke vil overholde lovpålagt meldeplikt, og i etterfølgende diskusjon om uttalelsen uttrykker han skepsis til å overholde plikten. Klageren har også uttalt seg i nedsettende ordelag om barneverntjenesten som virksomhet og tjenestens ansatte. Det går frem av klagerens udaterte kommentar i en åpen Facebook-gruppe: «Som psykolog har jeg løst problemet elegant for egen del- jeg kommer aldri mer til å sende bekymringsmelding til Barnevernet». I kommentar 13. desember 2013 på Facebook skriver klageren at «Det jeg skulle ønske meg, var at Barnevernet sluttet å være vernet arbeidsplass for jenter med sosial angst og/eller Asperger…» I kommentar på Facebook 2. mai 2014 uttaler klageren: «Som psykolog ønsker jeg, å få reservasjonsrett mot meldeplikten til Barnevernet (Det er bare pro forma naturligvis. Om jeg skulle bryte meldeplikten har jeg full anledning til å beskytte meg bak faglig skjønn, paragrafer og taushetsplikt, jeg også.» I et senere intervju med (---) 21. juni 2016 om meldeplikten sier psykologen at «…det er mye man kan gjøre ut over eventuelt å melde fra til barnevernet», og «..det er ikke alltid det som er påbudt som er klokt».

Etter nemndas vurdering viser klageren mangelfull innsikt og dømmekraft når han tar et offentlig standpunkt om ikke å etterleve en lovpålagt plikt. I tillegg tilsier klagerens nedsettende kommentarer om de ansatte i barneverntjenesten en svekket dømmekraft. Når klageren ytrer seg som psykolog i det offentlige rom, representerer han også sin yrkesgruppe. Som psykolog skal klageren ha kunnskap om barn og unges utvikling og helse, og den risiko for skade det medfører for barn og unge å ikke motta nødvendig hjelp. Han kan også i sin yrkesutøvelse få kontakt med foreldre og barn i behov for bistand fra barneverntjenesten. Det er da alvorlig, og det viser en faglig svikt, når klageren som psykolog tar prinsipielt avstand fra meldeplikten. Plikten er sentral for at helse- og omsorgspersonell skal være oppmerksom på og melde fra om barn og unge som har behov for bistand fra barneverntjenesten.

Klageren hevder at hans uttalelser i sosiale medier er «hjertesukk fra en privatperson» på bakgrunn av et krevende samarbeid med barneverntjenesten og barnas mor. Han mener uttalelsene ikke har tilknytning til hans yrkesutøvelse, selv om han har brukt sin psykologfaglige kompetanse i innleggene. Klageren har gjennomgående titulert seg som psykolog i forbindelse med innleggene og kommentarene. Det legges dermed til grunn at innleggene og kommentarene har tilknytning til klagerens virke som psykolog, selv om de har et privat innhold og ikke direkte fremstår som del av hans yrkesutøvelse. Klageren kan dermed ikke høres med at bestemmelsen ikke kommer til anvendelse fordi han kun har uttalt seg som privatperson.

Han uttaler også at han på det tidspunktet innleggene og kommentarene ble skrevet, var kraftig psykisk presset, og mener han neppe hadde uttalt seg slik om barneverntjenesten hadde vist seg som profesjonelle og faglig kompetente.

Nemnda forstår at klageren har vært i en krevende privat situasjon. Det er likevel alvorlig at klageren blander sine roller ved å fremstå med faglig autoritet som psykolog, samtidig som uttalelsene har et privat innhold og fremkommer på bakgrunn av private erfaringer.

Klagerens uttalelser om barneverntjenesten i offentligheten er i vesentlig grad egnet til å svekke tilliten til klageren som psykolog, og til psykologer som yrkesgruppe.

Vilkårene for å gi klageren en advarsel etter helsepersonelloven § 56 andre ledd er oppfylt, og det må foretas en vurdering av om advarsel skal gis. Klageren hadde handlingsalternativer, og handlemåten var uaktsom. Det fremgår av forarbeidene at ikke ethvert uaktsomt brudd på tilliten vil føre til advarsel, det er de alvorlige forholdene som rammes.

En advarsel er ikke en uforholdsmessig streng reaksjon i denne saken.
Klageren har gjentatte ganger i offentligheten uttalt sin motstand mot en meldeplikt som er sentral for at han som helsepersonell og psykologer som yrkesgruppe skal kunne bistå barn og unge overfor barneverntjenesten. Hans atferd er sterkt kritikkverdig og egnet til å svekke tilliten til hans yrkesgruppe. Hans begrunnelse for ytringene etterlater også tvil om hans innsikt i skillet mellom rollen som psykolog og rollen som privatperson. Samlet mener nemnda det er nødvendig å reagere med en advarsel.

Klagen har ikke ført frem, og det påklagede vedtaket stadfestes.

Bergen, 25.04.2018

Rune Bård Hansen Inger Bonnie Gjerde Jon Lunde

Øystein Kilander Ingunn Skre Eva Opshaug

Vedtaket er godkjent elektronisk